

دفتر مجلس انصار اللہ بھارت

Office Of The Majlis Ansarullah Bharat

Mohallah Ahmadiyya Qadian-143516, Distt.Gurdaspur (Punjab) INDIA

Mob:9682536974, E-Mail.: ansarullah@qadian.in

ਮੁਹੱਲਾ ਅਹਮਦੀਆ ਕਾਦੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ (ਪੰਜਾਬ)

ਜੰਗੇ ਬਦਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਆਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ

ਸੰਖੇਪ ਵਿਵਰਨ ਖ਼ੁਤਬਾ ਜੁਮਾ ਹਜ਼ਰਤ ਮਿਰਜ਼ਾ ਮਸਰੂਰ ਅਹਮਦ ਖਲੀਫਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਅਲ-ਖਾਮਿਸ
ਅੱਯਾਦਹੁੱਲਾ ਤਾਲਾ ਬਿਨਸਰਹਿਲ ਅਜ਼ੀਜ਼, 06 ਅਕਤੂਬਰ 2023 ਮਸਜਿਦ ਮੁਬਾਰਕ, ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਟਿਲਫ਼ੋਰਡ, ਯੂ.ਕੇ

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ - بِسْمِ اللَّهِ
الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ - الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ - الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ - مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ - إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ - إِنْ هِيَ إِلَّا نَارٌ تَلْقَى
الْمُسْتَقِيمَ - صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ - غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

ਤਸਹੁਦ, ਤਾਉਜ਼ ਅਤੇ ਸੂਰਤੁਲ ਫ਼ਾਤਿਹਾ ਦੀ ਤਿਲਾਵਤ ਮਗਰੋਂ ਹਜ਼ੂਰੇ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ :

ਅਸਮਾ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਜੇ ਪਿਛਲੇ ਖ਼ੁਤਬੇ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਇੱਕ ਦੂਜਾ ਕਿੱਸਾ ਵੀ ਹੈ ਇਹੋ ਜਿਹਾ । ਦੂਜਾ ਕਿੱਸਾ ਵੀ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਮੰਨਘੜਤ ਕਹਾਣੀ ਹੈ । ਇਹ ਦੂਜਾ ਕਿੱਸਾ ਅਬੂ ਇਫ਼ਕ ਯਹੂਦੀ ਦਾ ਕਤਲ ਹੈ ।

ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇੰਝ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦਿਨ ਆਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨੇ ਸਹਾਬਾ ਨੂੰ ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਕੇਣ ਹੈ ਜੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਉਸ ਖ਼ਬੀਸ ਅਰਥਾਤ ਅਬੂ ਇਫ਼ਕ ਤੋਂ ਨਿਪਟ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਅਰਥਾਤ ਕੇਣ ਹੈ ਜੇ ਉਸ ਦਾ ਕੰਮ ਤਮਾਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਅਰਥਾਤ ਅਬੂ ਇਫ਼ਕ ਬਹੁਤ ਬੁੱਢਾ ਬੰਦਾ ਸੀ । ਇੱਥੇ ਤਕ ਕਿ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਇੱਕ ਸੌ ਵੀਹ ਸਾਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ । ਪਰ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਭੜਕਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਆਪ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਪ-ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਸੀ । ਆਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਦੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਲਿਮ ਬਿਨ ਉਮੈਰ ਉਠੇ (ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੀ, ਜੋ ਰਬ ਦੇ ਡਰ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਰੋਂਦੇ ਸਨ, ਗ਼ਜ਼ਵਾਹ ਬਦਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ), ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ : ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਮੰਨਤ ਹੈ । ਅਰਥਾਤ ਮੈਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਬੂ ਇਫ਼ਕ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿਆਂਗਾ ਜਾਂ ਇਸੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੇ ਦਿਆਂਗਾ । ਸੇ, ਉਸ ਦੇ ਬਾਦ ਆਪ ਮੈਕੇ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਰਹੇ, ਇੱਕ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਗਰਮੀ ਸੀ ਤਾਂ ਅਬੂ ਇਫ਼ਕ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਸੁੱਤਾ ਸੀ । ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਹੋਈ ਤਾਂ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਗਏ । ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਆਪ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ ਅਬੂ ਇਫ਼ਕ ਦੇ ਜਿਗਰ ਉੱਤੇ ਰੱਖੀ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਪੂਰਾ ਭਾਰ ਪਾ ਦਿੱਤਾ । ਇੱਥੇ ਤਕ ਕਿ ਤਲਵਾਰ ਉਸ ਦੇ ਪੈਟ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਰ ਹੋ ਕੇ ਬਿਸਤਰੇ ਵਿੱਚ ਖੁਬ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਬ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਨ ਅਬੂ ਇਫ਼ਕ ਨੇ ਇੱਕ ਡਰਾਉਣੀ ਚੀਕ ਮਾਰੀ । ਆਪ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਕੇ ਉੱਥੋਂ ਮੁੜ

ਆਏ । ਉਸ ਦੀ ਚੀਕ ਸੁਣ ਕੇ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਲੋਕ ਦੌੜ ਪਏ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕੁਝ ਸਾਥੀ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁਕ ਕੇ ਮਕਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲੈ ਗਏ । ਪਰ ਉਹ ਰਬ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਨ ਇਸ ਢੁੰਗੇ ਵਾਰ ਸਦਕੇ ਮਰ ਗਿਆ ।

ਹਜ਼ੂਰ ਨੇ ਇਸ ਕਿੱਸੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਇਹ ਕਿੱਸਾ ਵੀ ਕਿਸੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਰਵਾਯਤ ਨਹੀਂ, ਸਹਾ ਸਿੱਤਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਕਿੱਸਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ । ਜੀਵਨੀ ਦੀ ਕੁਝ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ । ਪਰ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿੱਸਾ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ ।

ਇਸ ਕਿੱਸੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧੀ ਵੀ ਅਸਮਾ ਵਾਂਗ ਇਹ ਗਵਾਹੀ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਨੀ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਦਾ ਸੀ । ਜੰਗੇ ਬਦਰ ਦੇ ਬਾਦ ਇਹ ਹੋਰ ਨਫ਼ਰਤ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧਤਾ ਵਿੱਚ ਵਧ ਗਿਆ ਅਤੇ ਖੁੱਲੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਬਾਗ਼ੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ । ਅਬੂ ਇਫ਼ਕ ਦੇ ਕਤਲ ਵਾਲੀ ਰਵਾਯਤ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਵੀ ਇਸ ਕਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ । ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੰਬਰ ਇੱਕ ਕਿ ਕਾਤਲ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਤਾ ਹੈ : ਇਬਨੇ ਸਅਦ ਅਤੇ ਵਾਕਦੀ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਅਬੂ ਇਫ਼ਕ ਦੇ ਕਾਤਲ ਸਾਲਿਮ ਬਿਨ ਉਮੈਰ ਸਨ । ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁਝ ਹੋਰ ਰਵਾਯਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਲਿਮ ਬਿਨ ਅਮਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ । ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਬਨੇ ਅਕਬਾਹ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਸਾਲਿਮ ਬਿਨ ਅਬਦੁੱਲਾਹ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤਾ । ਦੂਜਾ ਇਹ ਕਿ ਕਤਲ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਤਾ : ਇਬਨੇ ਹਸ਼ਾਮ ਅਤੇ ਵਾਕਦੀ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਸਾਲਿਮ ਨੇ ਆਪ ਜੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤਾ । ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁਝ ਰਵਾਯਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਦੇ ਹੁਕਮ ਉੱਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਧਰਮ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਤੀਜੀ ਗਲ਼ ਹੈ । ਇਬਨੇ ਸਅਦ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਅਬੂ ਇਫ਼ਕ ਯਹੂਦੀ ਸੀ । ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਾਕਦੀ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਇਹ ਯਹੂਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ । ਫ਼ਿਰ ਕਤਲ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਹੈ : ਵਾਕਦੀ ਅਤੇ ਇਬਨੇ ਸਅਦ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਇਹ ਕਿੱਸਾ ਅਸਮਾ ਬਿਨਤੇ ਮਰਵਾਨ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਬਾਦ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਹੈ । ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਬਨੇ ਇਸਹਾਕ ਅਤੇ ਇਬਨੇ ਹੱਸ਼ਾਮ ਆਦਿ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਇਹ ਕਿੱਸਾ ਅਸਮਾ ਦੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਹੈ । ਇਹਨਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਵਿਰੋਧਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਕਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਮੰਨਾਘੜੂਤ ਅਤੇ ਜਾਲੀ ਕਿੱਸਾ ਹੈ । ਹਕੀਕਤ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ।

ਜੇਕਰ ਅਬੂ ਇਫ਼ਕ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋਣਾ ਮੰਨ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਹੋਰ ਜੁਰਮ, ਰਿਯਾਸਤ ਦੇ ਸਰਦਾਰ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਉਕਸਾਉਣਾ, ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਵਾਲੀ ਕਵਿਤਾ ਕਹਿ ਕਿ ਜੰਗ ਲਈ ਉਭਾਰਨਾ, ਆਮ ਅਮਨ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣਾ ਅਤੇ ਜੰਗ ਦੀ ਅਗੱ ਭੜਕਾਉਣਾ ਹੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਅਜ਼ ਕਲ੍ਹ ਵੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਬਗ਼ਾਵਤ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਵੇ । ਕੇਵਲ ਗਾਲ਼ਾਂ ਕੜ੍ਹਣਾ, ਇਸ ਕਤਲ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ । ਇੰਝ ਹੀ ਅਸਮਾ ਦੇ ਕਿੱਸੇ ਵਾਂਗ ਇੱਥੇ ਵੀ ਅਬੂ ਇਫ਼ਕ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਬਾਦ ਯਹੂਦ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤਿਕਿਰਿਆ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਸੋ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣਾ ਇਸ ਕਿੱਸੇ ਦੇ ਝੂਠੇ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦਲੀਲ ਹੈ ।

ਇਹ ਗਲ਼ ਵੀ ਯਾਦ ਰਖ਼ਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕਿੱਸਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਮਾਨਾ ਜੰਗੇ ਬਦਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਬਾਦ ਦਾ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ

ਅਤੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਝੜਪ ਗ਼ਜ਼ਵਾਹ ਬਨੂ ਕੈਨਕਆ ਹੈ । ਜੇਕਰ ਬਦਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕੋਈ ਕਿੱਸਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਯਹੂਦ, ਅਬੂ ਇਫ਼ਕ ਅਤੇ ਅਸਮਾ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਕਿੱਸਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਇਹ ਆਰੋਪ ਲਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਅਮਲੀ ਛੇੜ ਛਾੜ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਪਹਿਲ ਕੀਤੀ ਸੀ । ਪਰ ਕਿਸੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ, ਇੱਥੇ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਿੰਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕਿੱਸੇ ਰਵਾਯਤ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮਦੀਨਾ ਦੇ ਯਹੂਦ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਕਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਦੇ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁੱਕਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਇਹਨਾਂ ਕਿੱਸਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਰੋਲਾ ਪਾਇਆ ਹੋਵੇ । ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖ਼ਿਆਲ ਆਵੇ ਕਿ ਖ਼ਬਰੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਰੋਪ ਲਾਇਆ ਹੋਵੇ । ਪਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਇਤਾਸਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਗ਼ਲਤ ਅਤੇ ਵਿਅਰਥ ਆਰੋਪ ਹੋਵੇਗਾ । ਕਿਉਂਕਿ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮੁਹਦਿੱਸ (ਹਦੀਸ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ) ਜਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੇ ਕਿੱਸੇ ਆਰੋਪ ਉੱਤੇ ਪਰਦਾ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ । ਸੋ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਵੀ ਯਹੂਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਆਰੋਪ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਇਸ ਦੇ ਜ਼ਿਕਰ ਤੋਂ ਖ਼ਾਲੀ ਨ ਰਹਿੰਦਾ । ਜਿਸ ਪਾਸਿਓਂ ਵੀ ਵੇਖਾ ਜਾਵੇ ਇਹ ਕਿੱਸੇ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਇੰਝ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਲੁਕਵੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕਿੱਸੇ ਬਿਆਨ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫ਼ਿਰ ਉਹ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਰਵਾਯਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬੀਲੇ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਝੂਠਾ ਮਾਣ ਜੋੜ ਲਿਆ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰਖਣ ਵਾਲੇ ਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਕੁਝ ਦੁਖ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ । ਇਹ ਰਵਾਯਤਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈਆਂ । (ਅੱਲਾ ਵਧੋਂ ਜਾਣਦਾ)

ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਮਿਰਜ਼ਾ ਬਸ਼ੀਰ ਅਹਮਦ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਅਸਮਾ ਅਤੇ ਅਬੂ ਇਫ਼ਕ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਝੂਠੇ ਕਿੱਸਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੀਰਤ ਖ਼ਾਤਮੁਨੰਬੀਯੀਨ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਬਦਰ ਦੀ ਜੰਗ ਦੇ ਬਾਦ ਵਾਕਦੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਨੇ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿੱਸੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ । ਜਿੰਨਾਂ ਦਾ ਹਦੀਸ ਅਤੇ ਰਵਾਯਤ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸਹੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਅਤੇ ਦਰਾਯਤ ਵੀ ਗ਼ੌਰ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ । ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਟ ਸ਼ਕਲ ਆਰੋਪ ਦੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਇਸ ਲਈ ਕੁਝ ਈਸਾਈ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਦਤ ਅਨੁਸਾਰ ਬਹੁਤ ਮੰਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ।

ਪਹਿਲੀ ਦਲੀਲ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਉੱਤੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ । ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਦੀਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਕਿੱਸਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ । ਸਗੋਂ ਹਦੀਸ ਤਾਂ ਅਲਗ ਰਹੀ । ਕੁਝ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ । ਜਦੋਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕਿੱਸੇ ਸੱਚੇ ਸੱਚੀ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਹਦੀਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਕਰ ਤੋਂ ਖ਼ਾਲੀ ਹੁੰਦੀਆਂ । ਇੱਥੇ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ

ਕਿਸਿਆਂ ਤੋਂ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਅਤੇ ਆਪ ਦੇ ਸਹਾਬੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਇਕੱ ਆਰੋਪ ਲਗੱਦਾ । ਇਸ ਲਈ ਮੁਹਦਿੱਸਾਂ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇਗਾ । ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲਾ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿੱਸੇ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰਖੱਦੇ ਹੋਏ, ਜਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਘਟਿਤ ਹੋਏ ਆਰੋਪ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ । ਦੂਜੇ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਹਦੀਸ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਮਾਮੂਲੀ ਵੀ ਗਿਆਨ ਰਖੱਦਾ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਗਲੱ ਲੁਕਵੀਂ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਸਕਦੀ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮੁਹਦਿੱਸਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਰਵਾਯਤ ਦੇ ਜ਼ਿਕਰ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਇਸਲਾਮ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਉੱਤੇ ਆਰੋਪ ਆਉਂਦਾ ਹੈ । ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਤਰੀਕ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਗਲੱ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹ ਰਵਾਯਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਪਾਉਂਦੇ । ਉਸ ਨੂੰ ਨਕਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਮਜ਼ਮੂਨ ਕਰਕੇ ਕਦੇ ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ ।

ਹਜ਼ੂਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਇਹ ਸਭ ਮੰਨਘੜ੍ਹਤ ਕਹਾਣੀਆਂ ਹਨ । ਜੋ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਨਾਲ ਜੋੜ੍ਹਿਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ । ਇਹਨਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਜੋ ਲਿਖਿਆ, ਬਾਦ ਵਿੱਚ ਚਾਹਿਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ । ਇਹ ਰਬੱ ਦਾ ਸੁਕਰ ਅਤੇ ਮਿਹਰ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਈਮਾਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦੀ ਤੈਫ਼ੀਕ ਬਖਸ਼ੀ ਅਤੇ ਹਰ ਗਲੱ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਵੇਖ ਕੇ, ਪਰਖ ਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਫਿਰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਆਰੋਪ ਜੋ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲੱਲਾਹੇ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲੱਮ ਦੀ ਜ਼ਾਤ ਉੱਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇ । ਉਸ ਨੂੰ ਰਦੱ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਰਬੱ ਇਹਨਾਂ ਮੇਲਵੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਕਲ ਦੇਵੇ । ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਫੈਲਾ ਕੇ ਕੇਵਲ ਆਪਣੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ । ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇਕੱ ਪਾਸੇ ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ । ਪਰ ਹਕੀਕਤ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਮਲ ਹੀ ਹਨ । ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੜ੍ਹਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ । ਰਬੱ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਕਲ ਬਖਸ਼ੋ ।

ਹਜ਼ੂਰੇ ਅਨਵਰ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਡਾਕਟਰ ਨਾਸਿਰ ਅਹਮਦ ਖ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਪਰਵੈਜ਼ ਪਰਵਾਜ਼ੀ ਆਫ਼ ਕਨੈਡਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਅਹਮਦ ਭੱਟੀ ਸਾਹਿਬ ਆਫ਼ ਰਬਵਹ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਬਦੁਲ ਕਾਦਰ ਡਾਹਰੀ ਸਾਹਿਬ ਪੂਰਵ ਅਮੀਰ ਜਮਾਅਤ ਅਹਮਦੀਆ ਜ਼ਿੱਲਾ ਨਵਾਬਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਡਾਕਟਰ ਮੁਹੱਦ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਖ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਆਫ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਆਕਾਲ ਚਲਾਏ ਉੱਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਮਾਅਤੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਮਾਜ਼ ਦੇ ਬਾਦ ਨਮਾਜ਼ ਜਨਾਜ਼ਾ ਗਾਇਬ ਪੜਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ।

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ! اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ مُحَمَّدٌ وَاَنْتَ عَجِيْبٌ وَاَنْتَ غَفِيْرٌ وَاَنْتَ مِنْ بِيْتٍ وَاَنْتَ وَكَلَّ عَلَيَّ وَاَنْتَ عُوْدٌ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُوْرٍ اَنْفُسِنَا وَاَنْتَ سَيِّمَاتٍ اَعْمَالِنَا
 مَنْ يَّهْدِيْهِ اللّٰهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يُّضِلِّهِ فَلَا هَادِيَ لَهُ وَاَنْتَ هَادِيَ لَهُ وَاَنْتَ هَادِيَ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاَنْتَ هَادِيَ اَنْ مُحَمَّدًا عَبْدًا وَاَنْتَ سُوْلُهُ عِبَادَ اللّٰهِ رَحِمَكُمُ اللّٰهُ اِنَّ اللّٰهَ
 يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْاِحْسَانِ وَاِيْتَا ذِي الْقُرْبٰى وَيَنْهٰى عَنِ الْفَحْشَاۗءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ اذْكُرُوْا اللّٰهَ يَدُّكُمْ وَاَدْعُوْهُ
 يَسْتَجِبْ لَكُمْ وَاذْكُرُوْا اللّٰهَ اَكْبَرُ۔